

De laatste wil

Lynn zat naast haar broer in zijn oude, goedkope auto. Ze was de SUV van Renee gewend, maar Renee was geen familie, alleen maar een vriendin.

- Ik wil wel rijden, zei Renee nog.
- Dat gaat niet, Renee, je bent geen familie. Je weet hoe ouderwets mijn moeder was.
- Ja, dat is wel zo... Nou, veel sterkte dan maar.
- Och, ze was al op weg naar de honderd. Ik kan er niet echt rouwig om zijn.
- We zijn allemaal op weg naar de honderd, vriendin.

Lynn glimlachte en keek omlaag, naar de rode verpakking die tussen haar benen op de vloer van de auto stond. De bovenkant van de verpakking was los. Je kon de inhoud zien.

- Ik vraag me af, zei ze, waarom ze voor zoiets een geschenkverpakking gebruiken.

Haar broer keek even opzij.

- Huh?
- Ik bedoel, het lijkt op een verpakking voor een fles wijn, maar dan groter. Volgens mij hebben ze er nooit een speciale verpakking voor laten maken. Dit lijkt me meer geschikt voor een magnumfles.
- Zo'n grote fles champagne? Dat zou kunnen.
- Maar waarom in het rood? Alsof het een feestje is. Of zou het zijn vanwege de Kerst?
- Welke Kerst?
- Het is toch al november?

Hij schudde verwijtend nee.

- Nou ja, zei Lynn, als het maar netjes gebeurt. Weet je zeker dat het kunt vinden? Je bent er nog maar één keer geweest. Was dat lang geleden?
- Een jaar of zeven, ongeveer.
- Dan kan er toch veel veranderd zijn. Misschien is de boerderij al weg.
- We zien wel.

Lynn zweeg even en grinnikte toen:

- Ze vond dat niks leuk. Moeder was een echte snob. Dat ze de dochter van een boer was, wilde ze niet weten. Je mocht daar niets over zeggen, anders werd ze heel erg kwaad.
- Ja... dat heb ik ook een keer meegemaakt.
- Ik vond het wel grappig. Soms denk ik dat ze alleen maar met vader getrouwd is, omdat hij uit een rijke familie kwam. Jammer voor haar dat ze de verkeerde zoon trouwde.
- Hoezo?
- Nou... zijn oudste broer had toch een eigen fabriek?
- O, op die manier. Die heeft opa voor hem gekocht.
- Ja, maar hij was zo failliet. En later, met een andere zaak, nog een keer. Volgens mij is het hele familiekapitaal aan de oudste opgegaan.
- Dat was om hem uit de gevangenis te houden.
- Dat heb ik ook gehoord, zei Lynn.

Ze keek weer naar de verpakking. Bovenin zag ze het deksel van de bus.

- Wat zei die man van het crematorium nou? Er ligt een steentje bovenop?
- Dat is verplicht, zei haar broer. Als ze de kist cremeren, leggen ze er een steentje op met een code, zodat ze je niet de verkeerde meegeven.
- O ja, zodat ze je dode moeder niet verwisselen. Alsof ze een baby is.

- Dit is het dorp? vroeg Lynn.
- We zijn er.
- En waar stond die boerderij?
- Ik geloof... Nee... hier is het niet. Volgens mij kwam ik de vorige keer van de andere kant af.
- Heb je geen navigator?
- Nee.

- Jammer. Renee heeft wel een navigator. Eerst had ze die niet. Elke keer als wij naar Duitsland reden, verdwaalden we. Je komt zo wel op interessante plekken terecht, trouwens.

Hij parkeerde de auto in de berm.

- Wat doe je? vroeg Lynn.

- Even nadenken.

- Weet je het niet meer?

Langzaam draaide hij zijn gezicht naar haar toe.

- Praat ik soms teveel? zei Lynn. Ik wil wel zwijgen.

Hij schudde nee en keek voor zich uit. Even later reed hij van de berm weg.

- Weet je het nu?

- Ik rijd eerst naar de andere kant van het dorp. Van die kant af zal ik het wel herkennen. We hebben het zo gevonden.

- O, vast wel. Het is maar een klein dorpje. Zo moeilijk kan het niet zijn.

- Ik zei toch, zei haar broer geïrriteerd, de vorige keer lag die weg hier nog niet.

Hij hing half over zijn stuur heen, terwijl hij onder de daklijst door naar de weg voor hen keek.

- Waarom ligt die weg op een dijk?

- Er zal wel een viaduct in de buurt zijn.

- Ik zie anders geen viaduct.

Hij keek naar rechts.

- Daar, zei hij.

- Daar staat de boerderij?

- Daar loopt de weg in een bocht naar links, mens. Dáár ligt het viaduct.

Lynn zweeg beledigd. Ze was niet zo dol op haar broer. Maar ze was vast van plan om dit netjes af te handelen. Haar moeder was een ouderwets mens. Ze moesten het samen doen.

- En wat nu? vroeg ze even later.

Hij gaf geen antwoord en reed weer verder. Na ongeveer honderd meter konden ze inderdaad onder de weg door. Opgelucht wees Lynn naar een bordje.

- De Hondshoek, zei ze. Warempel, dit is het, de Hondshoek. We hebben het gevonden.

- Ik heb het gevonden, zul je bedoelen.

- Ja. Jij hebt het gevonden.

- En we zitten meteen in de goede straat.

Hij draaide een zijstraat in. Vooraan stond een enkele boerderij, een flink stuk naar achteren. Tussen de boerderij en het trottoir lag een groot grasveld. Maar er zouden meer boerderijen moeten staan.

- Ik hoop, zei Lynn, terwijl haar broer zijn auto voor het trottoir parkeerde, dat dit de goeie boerderij is. Er staat hier verder alleen maar een garage en een fabriek. En er ligt een parkeerterrein.

Haar broer wees naar de garage.

- Daar stond ie.

- De boerderij?! zei Lynn ontzet. Waar ze geboren is? Je bedoelt... de boerderij is weg?!

Hij zuchtte.

- Wat maakt het uit, zei hij ongeduldig. Ze is hier geboren, ze heeft hier gewoond, strooi d'r nou maar gewoon uit.

- Ja maar... Ik ga haar toch niet op een parkeerterrein voor een garage uitstrooien! zei Lynn verontwaardigd. Dat kan ik niet maken! Weet je wel heel zeker dat het hier is? Ze heeft nooit een straat genoemd, alleen maar de buurt. De Hondshoek. Daar is ze geboren, vertelde ze altijd.

- Het is hier. Ik rijd geen meter verder. Als ik de auto weer start, is het om naar huis te rijden.

Lynn beet op haar lip en dacht na. Hij is hier eerder geweest, beweert hij, samen met moeder. Er lag toen echter geen snelweg en een garage was er ook niet... Maar veel geduld heeft hij niet meer.

- Dus... je weet zeker, wilde Lynn vragen.

- Hier en nergens anders.

Renee, dacht Lynn, had toch moeten rijden. Zij geeft het tenminste niet zo snel op.

Treuzelend maakte ze de bovenkant van de verpakking verder los.

- Weet je, zei ze, moeder gaf altijd erg hoog op van de burens. Echte Brabanders. Gastvrij en echt heel erg vriendelijk. Ik hoor het haar nog zeggen. Als ze maar even haar neus liet zien, schonken ze de koffie al in. En toen ze nog een kind was...

- Je wilt haar bij de burens uitstrooien?

- Ja, verdorie! Waar anders? Ik ga haar niet op de tegels gooien. Dat heeft ze nou ook weer niet verdiend. Nondeju.

- Mij best.

Lynn maakte aanstalten om uit te stappen. Ze bedacht zich en vroeg:

- Wil jij misschien ook wat uitstrooien?

- Ik raak dat spul niet aan.

- Goed, zuchtte Lynn, dan doe ik het wel alleen.

Er stond een harde wind in de richting van de boerderij. Dat kwam Lynn goed uit. Ze had er al aan gedacht dat ze de as misschien uit zou moeten strooien zoals vroeger zaaigoed op een veld werd uitgestrooid, met brede gebaren. Maar dat bleek niet nodig, al had ze er wel vrede mee. Van Gogh schilderde toch zoiets? Hij was ook een Brabander, Van Gogh.

In ieder geval, dacht ze, terwijl ze de bus met as uit de geschenkverpakking haalde, heeft ze hier als kind gespeeld. Met een beetje fantasie kun je haar horen lachen. Een jong meisje, spelend met haar zusje. Dat was haar beste vriendin, vertelde ze. Ons Mientje...

Lynn legde de verpakking terug in de auto.

- Moet de deur dicht? vroeg ze.

- Van mij niet.

Bij wijze van verzegeling zat een plastic beschermlaagje om de bus gewikkeld. In het plastic bleek een touwtje te zitten, vlak onder het deksel. Ze trok aan het touwtje, waardoor het plastic rondom werd onderbroken. Het was geen kindveilige sluiting.

- Handig, mompelde ze.

Ze trok het deksel van de bus en legde het in het gras. Nieuwsgierig keek ze in de bus.

- Inderdaad, er ligt een steentje in.

Voorzichtig nam ze het op. Ze legde het steentje op het deksel.

- Gadverdamme, zei haar broer.

Verwonderd keek Lynn de auto in.

- Hoezo? vroeg ze.

- Ga jij met je handen in dat blik?

- Dit is op een waanzinnig hoge temperatuur verbrand, broer. De as is praktisch steriel.

- Dat zal wel. Het is anders wel een gecremeerd lijk.

Lafaard, dacht Lynn. Een volgende keer ga ik toch mooi met Renee op pad. Alhoewel... mijn ouders zijn al op, en mijn grootouders ook.

Met de bus in beide handen keerde ze zich naar de boerderij, de wind in haar rug.

Misschien zie je Mientje wel weer, bedacht ze met een glimlach. Ze was je beste vriendin en je hebt er veel verdriet van gehad, dat ze op haar elfde stierf. Vroeger gingen veel kinderen dood.

- Nou, mam... Daar ga je. Ik hoop dat je nu wel gelukkig bent.

Lynn besloot de as in kleine porties uit te strooien. Steeds hield ze de bus even schuin, waardoor in de harde wind een kronkelige sliert ontstond, die langzaam neersloeg op het gras.

De voordeur van de boerderij ging open. Lynn hield geschrokken de bus recht.

- Wat moet dat? riep een man van middelbare leeftijd.

- Watte?

- Waarom gooi jij ...?

- Wat zegt u?

Hij moest tegen de wind in schreeuwen. Lynn verstond hem nauwelijks.

- Ik zei, waarom gooi jij je rotzooi op mijn gras!

- Rotzooi? Dit is geen rotzooi.

De man liep een stukje in haar richting.

- Ben jij je asbakken aan het leeggooien, soms? Of is het mest?

- Nee, zei Lynn, mest is het niet. U heeft een mooi grasveld. Mest lijkt me niet echt nodig.

- Ga dan eens van mijn gras af.

- Nou... ik ben eigenlijk nog niet klaar. Dit is nogal belangrijk.

Hij fronste zijn wenkbrauwen, maar hij kwam niet dichterbij.

- Weet u, zei Lynn, dit is eigenlijk mijn moeder.

Meteen zette hij een stap naar achteren, zijn blik vol afkeer op de bus met as gericht.

Nog zo'n lafaard, dacht Lynn. Werkelijk, mannen...

- Ja, mijn moedertje, zei ze opgewekt. Ze is hiernaast geboren, lang geleden, toen er nog een boerderij stond, en ze wilde op haar geboortegrond uitgestrooid worden. Daarom dacht ik...

- Hiernaast? Strooi die rommel dan hiernaast uit! Waarom moet ik daar last van hebben?

- U luistert niet. Dit is geen rommel, maar mijn moeder. Toevallig was ze wel een fatsoenlijk mens. Misschien een beetje een snob, maar rommel... nee. En ik ga haar niet hiernaast uitstrooien. Op een parkeerterrein nota bene. Dat zou een beetje respectloos zijn, vindt u niet?

Hij moest zich even hervatten en snauwde toen:

- Ga alsjeblieft weg, met die moeder van je. Ik wil haar niet op mijn gras hebben. Zoek maar een kerkhof, die zijn er genoeg. Dan kun je haar daar uitstrooien.

- O ja? zei Lynn verontwaardigd. Terwijl ze per se niet begraven wilde worden? Nou, fraai is dat. En mijn moeder maar opscheppen over haar burens. Zo'n vriendelijke mensen, zei ze altijd. Echte Brabanders. U komt zeker niet uit Brabant? Of bent u misschien een zoon van de burens?

- Het gaat je niets aan, waar ik vandaan kom. Vertrek nou maar héél vlug, anders zul je nog wat beleven. Je hebt op mijn gras niks te zoeken en jouw moeder al helemaal niet.

- Dan, zei Lynn beslist, zult u me van het gras moeten gooien, want ik blijf hier staan tot ik klaar ben. Nijdig zette hij een stap in haar richting, maar Lynn hield de bus een beetje schuin, zodat een sliert as zijn kant uit waaide. Hij rende meteen terug naar de voordeur.

- Ben je nou helemaal belazerd! riep hij.

Lynn glimlachte. Ze wist dat hij zo zou reageren. Niets zo voorspelbaar als een lafaard.

- Trek je maar niets aan van die meneer, mam, zei ze, terwijl ze doorging met uitstrooien. Hij is nieuw in deze buurt. Het zal wel een noorderling zijn, van boven de rivieren. Die weten niet wat gastvrijheid is. Ik weet zeker dat je oude burens het wel goed hadden gevonden.

Ondertussen keek ze even achter zich. Haar broer was in de auto blijven zitten. Typisch.

- Ik ga de hond halen! riep de man en hij stapte naar binnen.

- Het zal wel, zei Lynn. Een Pekineesje, zeker.

Ze klopte het laatste restje as uit de bus, nam het steentje op, deed het in de bus, raapte daarna het deksel op en drukte het vast.

Klaar, dacht ze. Maar eigenlijk zou ik nog een rede moeten houden. Niemand hoort het, maar het staat wel een beetje vreemd om zomaar weg te lopen.

- Beste mam, zei ze zacht, terwijl ze een restje as van haar jas klopte. We hebben niet altijd een goede band gehad. Eigenlijk hadden we nauwelijks een band. Maar ik wil je toch bedanken. Jij hebt er voor gezorgd dat wij genoeg te eten en te drinken hadden. Ook speelgoed en kleren en zo, kregen we. De deur ging open en de man kwam weer tevoorschijn, een grote bouvier aan de riem.

- Ik laat hem los, hoor! riep hij.

- En daarom... Amen en de groeten! zei Lynn, waarna ze vlug in de auto stapte en het portier met een knal dichttrok.

- Nog bedankt voor de steun, zei ze tegen haar broer.

Die keek langs haar heen en schamperde:

- Hij laat hem nog los ook, de lul.

Blaffend kwam de bouvier op de auto af gerend. Nogal overdreven, vond Lynn, want de as lag al op het veld en de hond kon toch niet bij haar komen.

- Hij doet maar, zei Lynn.

De hond kwam rechtop voor het raampje staan en ontblootte grommend zijn gelige tanden. Zijn baas riep hem echter alweer terug en op een sukkelig drafje liep hij over het veld, waar hij halverwege

afgeleid raakte. Snuffelend begon hij het gras te inspecteren.

- Tjonge, zei Lynn kalm, wat ben ik onder de indruk.

Ze deed de bus in de rode verpakking, zette die weer tussen haar benen en maakte haar gordel vast.

- We kunnen gaan, zei ze.

- Tevreden? vroeg haar broer.

- Jazeker, ik ben tevreden. Alles is netjes afgehandeld, zoals het hoort. Ik ben klaar.

Hij schudde langzaam nee en startte de auto.

- Het is me nogal een gedoe, zei hij.

- Valt wel mee, zei Lynn. Bovendien heb ik alles geregeld. Veel last heb jij er niet van gehad, toch?

Hij reed het parkeerterrein op, waar hij de auto keerde. Daarna reden ze rustig de straat in. Bij het passeren van de boerderij keek Lynn nieuwsgierig opzij.

De man stond nog bij de deur. Hij grijnsde. Lynn zag ook waarom. Midden op het veld had de bouwvier een houding aangenomen alsof hij van plan was om een flinke drol op het gras te deponeren.

- Ja, zei Lynn, terwijl ze weer voor zich keek. Het is een mooi grasveld. Ze ligt er netjes bij.